

Särskild skrivelse
Demokratiåtgärder inom
Normalms stadsdel.

Demokratiberedningen (ej m):
Carolina Gomez-Lagerlöf (s)
Edith Humble (s)
Ursula Berge (s)
Berit Vikner (v)
Ulla Dahl (mp)
Björn Dalemo (fp)
Anders Broberg (kd)

Om demokratiutveckling på Norrmalm

Demokratiberedningen har diskuterat hur demokratin på olika sätt kan fördjupas på Norrmalm. Utgångspunkten är att de demokratiska formerna formellt fungerar och att fördjupningen handlar om att skapa ett större mått av kunskap, engagemang och medskapande från stadsdelens invånare, drivet av deras egen vilja till detsamma.

Redan i dag sker flera projekt på Norrmalm som stärker såväl den representativa som den direkta demokratin. Ett fruktbart sätt att se på demokrati och medskapande är att se det från medborgarens perspektiv. Principiellt kan man strukturera olika demokratiåtgärder utifrån hur långtgående medborgarens möjlighet att påverka de facto är. En glidande skala från information till egen beslutanderätt skulle då kunna se ut så här (med lokala exempel):

Medborgarens möjlighet att påverka	Exempel på lokal form:
Få information och kunskap	Webben, prenumerera på informationsblad, medborgarkontor, Stadsdelstidning/annons
Lyssna på politiker	Öppna nämndsammanträden, politikerträffar
Föreslå och debattera	Medborgarförslag, lämna synpunkter /debattera på webben, remissvar, ideella organisationers möjlighet att verka (lokaler, stöd, forum).
Frågas till råds	Samrådsmöten; Ungdomsråd, elevråd, pensionärsråd, medborgarpaneler, enkätundersökningar.
Ha direkt inflytande	Brukarråd i tex dagis, val, korporativa lösningar, pengsystem.
Eget deltagande / beslutanderätt	Representativ demokrati: partiaktivitet, ställa upp i val. Direkt demokrati – delegation av beslutanderätt i vissa frågor till olika medborgargrupper.

De här olika typerna av demokratisk fördjupning är inte ömsesidigt uteslutande utan komplementära. Vår bedömning är också att norrmalmsborna har förutsättningar att påverka sin närmiljö och att goda åtgärder har vidtagits, men att fler behövs.

Formellt sett beslutar stadsdelsnämnderna om cirka 80 procent av den kommunala budgeten. Samtidigt vet vi att allt från lagar och statliga regleringar till beslut på kommunal nivå på olika sätt inskränker stadsdelsnämndens reella beslutandemöjlighet. Dock menar vi att stadsdelsnämnden har substantiella möjligheter att påverka viktiga delar av den offentliga verksamheten på Norrmalm, inte minst i fråga om skola, barnomsorg och äldreomsorg. För att

skapa förutsättningar för mer av medskapande behövs en kartläggning som redovisar vilka delar av stadsdelsnämndens befogenheter som skulle kunna omfattas av ett större mått av medskapande från stadsdelsinvånarnas sida.

Men förutom den beslutandemöjlighet som finns i stat, landsting, kommun och stadsdel kan ju demokratin substantiellt fördjupas av olika former av brukarinflytande.

Demokratiberedningen menar att vi behöver få större kunskap om vilka olika möjligheter till påverkan som finns för stadsdelens invånare. Ökad kunskap behövs framförallt vad det gäller vilka typer av direkt inflytande som finns i olika verksamheter som kommunen driver. Det kan gälla allt från föräldraråd i barnomsorgen, anhörigpåverkan i äldreomsorgen till i vilken omfattning det finns personalstyrda verksamheter. Av det skälet föreslår vi att förvaltningen får i uppdrag att såväl kvantitativt som kvalitativt kartlägga och redovisa graden av personal/brukar/anhörig-inflytande inom förvaltningens olika verksamheter.

Demokratiberedningen upplever att det finns ett behov av att veta mer om vad kommuninvånarna i allmänhet, och brukare och personal i synnerhet, ser på den offentligt finansierade verksamhet (oavsett huvudman) som drivs i stadsdelen och dess möjliga förbättringar. Vi är övertygade om att det både finns goda idéer och icke verbaliserade behov som bättre går att tillgodose än i dag. Genom enkäter till olika grupper skulle vi kunna skaffa oss bättre kunskap om vilka idéer och önskemål som finns bland såväl brukare som personal inom stadsdelens olika verksamheter. En sådan kunskap skulle skapa förutsättningar för såväl större valfrihet och högre kvalitet som större engagemang hos medborgarna och de anställda.

Vi vill i ett första skede uppdra till förvaltningen att genomföra enkäter till brukare, presumtiva brukare och personal inom förskolorna och äldreomsorgen om deras intressen och önskemål. Dessa enkäter skulle kartlägga intresset för olika typer av verksamhet inom kommunen i form av i huvudsak "multiple choice-frågor" samt även med öppna frågor. Enkäterna skulle i huvudsak gälla följande:

Barnomsorg:

- pedagogisk inriktning (t ex Waldorf, Montessori)
- tema (t ex miljö, ur&skur, modersmål, genus)
- specialinriktning (t ex funktionshinder (finns), infektionskänslighet (finns), adoptivbarn)
- driftsform (t ex föräldrakooperativ, personalkooperativ)
- brukarinflytande (t ex föräldrastyrt)
- andra typer av service (t ex öppna förskolor, parklek mm)
- övriga idéer för kvalitetshöjning och ökad valfrihet

Äldreomsorg

- boendeform (t ex kollektivhus, eget rum, seniorboende HR/BR)
- tema (t ex modersmål, sexuell läggning, intresse)
- driftsform (t ex personalkooperativ)
- brukarinflytande (t ex anhörigstyrt)
- övriga idéer för kvalitetshöjning och ökad valfrihet

Genom dessa enkäter skulle stadsdelsnämnden/förvaltningen kunna skaffa sig en gedigen kunskap om önskemål hos berörda i stadsdelen rörande de centrala samhällsfunktionernas funktionssätt och utvecklingsmöjligheter. Detta i sin tur skulle öka förutsättningarna för varje brukares, anställds och i förlängningen medborgares möjlighet till medskapande och valfrihet.

I förlängningen skulle också enkäter kunna gå ut till alla stadsdelens invånare i frågor som rör alla. Syftet skulle vara att skapa förutsättningar för ökat brukarinflytande som redan sker genom Agenda 21-arbete för stadens parker. Sådant brukarinflytande skulle då i ett längre perspektiv kunna utsträcka sig till betydligt fler samhällsfunktioner, Inte minst skulle skola, gätumiljö, markupplåtelse/bostadsbyggande, trafik mm kunna omfattas av ett större mått av medborgerligt medskapande.

Demokratiberedningen föreslår att detta kartläggande arbete genomförs av förvaltningen och att resultatet sedan presenteras för Demokratiberedningen. Demokratiberedningen har sedan som sin uppgift att i samarbete med förvaltningen utreda förutsättningarna för försöksverksamhet på olika områden utifrån de önskemål och synpunkter som inkommer.

Med hänvisning till ovanstående hemställer vi att nämnden bör besluta att

- Förvaltningen får i uppdrag att kartlägga inom vilka områden stadsdelsnämnden har beslutanderätt och som skulle kunna bli föremål för medskapande med stadsdelens invånare.
- Förvaltningen får i uppdrag att kartlägga och redovisa graden av personal/brukar/anhörig-inflytande inom förvaltningens olika verksamheter.
- Förvaltningen får i uppdrag att genomföra enkäter till olika målgrupper i syfte att kartlägga intresset för att utveckla den kommunala verksamheten i olika riktningar för att främja medskapandet. Dessa bör komplettera de undersökningar som redan finns och som bör sammanställas som ytterligare underlag i arbetet.
- Förvaltningen får i uppdrag att tillsammans med Demokratiberedningen utifrån enkätsvaren bereda möjlighet för försöksverksamhet med utökat brukarinflytande och olika inriktningar på offentlig verksamhet som resultat av medborgarnas uttryckta önskemål.